Statsforvalteren i Oslo og Viken

Vår dato: 08.10.2021
Vår ref: 2021/27346
Deres dato: 19.09.2021
Deres ref:

Saksbehandler, innvalgstelefon
Tonje Samuelsen, 69247112

Ådal Idrettslag
Røsslyngveien 9
3525 HALLINGBY

Tillatelse til å arrangere skirenn i Vikerfjell Naturreservat

Statsforvalteren gir Ådal IL en femårig tillatelse til å gjennomføre skirenn i Vikerfjell naturreservat ut vintersesongen 2025/2026. Tillatelsen er gitt med hjemmel i verneforskriften § 7 pkt. a og naturmangfoldloven § 48. Det er stilt vilkår til vedtaket. Enkelte vilkår er en innskjerping sammenliknet med tidligere tillatelse.

Bakgrunn

Vi viser til søknad mottatt 22.09.2021. Det er søkt om tillatelse til skirenn i Vikerfjell naturreservat i Ringerike kommune.

Ådal IL fikk i vedtak av 02.01.2017 tillatelse til å arrangere skirenn i Vikerfjell naturreservat til og med 2021. Idrettslaget søker nå om en ny femårig tillatelse. Skirennet har vært gjennomført i samme trasé siden 2009, og deler av denne traséen går innenfor verneområdet. Det er anslått at det vil være maksimalt 300 deltakere på arrangementet, som vil bli gjennomført på én dag. I forbindelse med arrangementet vil det være behov for å bruke snøscooter for å plassere ut skilt og merke løypa, samt hente skiltene inn igjen etter at arrangementet er over. Dersom det er større snøfall i perioden før skirennet vil det også være behov for å preparere løypene.

Lovgrunnlag

Statsforvalteren er forvaltningsmyndighet for Vikerfjell naturreservat. Vi forvalter verneområdet etter en egen forskrift med bestemmelser som sier noe om formålet med vernet, og hvilke tiltak og aktiviteter som er tillatt, forbudt eller som krever tillatelse.

Skirennet skal avholdes i deler av Vikerfjell naturreservat som ble vernet ved kongelig resolusjon av 10.06.16. Formålet med verneområdet er å bevare et stort og variert område med skog, fjell, vann og myr, med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Skogen er lite påvirket av nyere tids inngrep og med innslag av urskognære arealer. Reservatet har særskilt verdi for det biologiske mangfoldet ved at det inneholder store forekomster av sjeldne og sårbare lavarter knyttet til gamle og døde trær, og at de store, sammenhengende

gammelskogsområdene gir leveområde for arealkrevende naturskogarter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Bruk av naturreservatet til idrettsarrangementer er forbudt, jf. verneforskriften § 3 pkt. d. Videre er også motorisert ferdsel til lands i reservatet forbudt, jf. verneforskriften § 5 pkt. a. I henhold til verneforskriften § 7 pkt. a kan Statsforvalteren gi tillatelse til avgrenset bruk av naturreservatet til idrettsarrangementer. Verneforskriften inneholder ikke en spesifisert unntaksbestemmelse for bruk av motorferdsel til skilting ved arrangementer. I slike tilfeller kan Statsforvalteren vurdere søknaden etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven (nml.) § 48.

Dispensasjonsmuligheten i nml. § 48 skal være en sikkerhetsventil, som skal fange opp uforutsette eller spesielle/særlige tilfeller. Hjemmelen skal ikke brukes til å utvide rammen for vernevedtaket ved at det rutinemessig gis dispensasjon til tiltak/aktiviteter som i utgangspunktet er forbudt. At vilkårene er oppfylt gir ikke krav på tillatelse. Det er opp til Statsforvalteren å vurdere om søknaden gir grunn til å gi dispensasjon fra verneforskriften i dette tilfelle.

Det følger av naturmangfoldloven (nml.) § 7 at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved behandling av søknaden. Dette innebærer at kunnskapsgrunnlaget (§ 8) i saken skal være tilstrekkelig. I tillegg skal prinsippene om føre-var (§ 9), samlet belastning på økosystemet (§ 10), kostnader ved miljøforringelse (§ 11) og miljøforsvarlige driftsmetoder (§ 12) vurderes.

Statsforvalterens vurdering
Beslutninger som berører naturmangfold skal bygge på kunnskap om naturverdier og effekten av påvirkninger jf. nml. § 8. Vikerfjell naturreservat er et variert område av skog, fjell, vann og myr. Skogen er relativt upåvirket av nyere inngrep og har innslag av urskognære arealer. Naturreservatet har særskilt verdi for det biologiske mangfoldet, og inneholder store forekomster av sjeldne og sårbare lavarter knyttet til gamle og døde trær. I nærheten av området arrangementet skal foregå vokser det flere rødlistede lavarter, blant annet den sårbare lavarten mjuktjafs (VU). Det er også observert gjøk (NT) og lirype (NT) innenfor området skirennet skal være.

Nml. § 8 sier at beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygge på kunnskap om naturverdier og effekten av påvirkninger. Statsforvalterens kunnskap om verneområdet er basert på informasjon fra Naturbase, Artskart, og verneplan av Vikerfjell naturreservat. Vi regner derfor kravet om et godt kunnskapsgrunnlag som oppfylt, og føre-var-prinsippet tillegges derfor liten vekt i denne saken.

I verneforskriften åpnes det for at det kan gis dispensasjon til å bruke naturreservatet til idrettsarrangementer. Samtidig er det et mål om at større idrettsarrangementer og motorisert ferdsel i verneområdene skal begrenses for å vise hensyn til naturverdiene og brukeres opplevelse av området. Kunnskap om den samlede belastningen skal ligge til grunn for vurderingen, jf. nml. § 10. Dette innebærer at virkningene av å arrangere skirenn skal vurderes i sammenheng med andre effekter på det samme naturmangfoldet. Skiløpet vil ha et begrenset antall deltakere på maks 300 personer, og foregå i eksisterende løypenett som det tidligere er gitt dispensasjon til å preparere. Bruk av snøscooter til å kjøre ut skilter for å markere løypa før løpet, samt hente de inn igjen ved arrangementets slutt vil også foregå i eksisterende løypetrasé. Ettersom arrangementet og motorferdselen i forbindelse med dette kun skal foregå på én dag i eksisterende løypenett vil tiltaket etter vår vurdering være en forbigående forstyrrelse, og den samlede belastningen vil dermed ikke øke nevneverdig. For å sikre at den samlede belastningen holdes til et minimalt nivå stilles det vilkår til vedtaket.

For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, jf. nml. § 12, tas i bruk. Motorferdsel på godt snødekke vil generelt etterlate mindre spor og påvirke verneverdiene i mindre grad sammenlignet med kjøring på barmark. Videre skal skirennet gjennomføres i allerede eksisterende skiløype i en begrenset tidsperiode. Ved å gjennomføre skirennet og motorferdselen i allerede etablert løypetrasé vil en også kanalisere ferdselen og unngå å belaste mer urørte områder i reservatet. For å sikre at arrangementet ikke påvirker verneverdiene negativt settes det vilkår om at maks antall deltakere på arrangementet er 300, samt at skirennet gjennomføres langs eksisterende skiløype. Det settes også vilkår om at skirennet og kjøring med snøscooter ikke skjer senere enn 30. april og kun på godt snødekke for å unngå kjøreskader i terrenget, samt unngå uheldige forstyrrelser i hekke- og yngletiden til sårbare fugle- og dyrearter.

Dersom traséen skal endres eller det er et ønske om flere deltagere må det søkes ny dispensasjon for dette. Statsforvalteren har satt som vilkår at all skilting i forbindelse med arrangementet skal fjernes senest én dag etter at løpet er gjennomført og at det ikke ligger igjen avfall/søppel fra arrangementet i eller utenfor verneområdet. Dette er en innskjerping sammenliknet med tidligere tillatelse. Årsaken til innskjerpingen er å forebygge at avfallet spres videre av dyr eller med vær og vind før det blir ryddet opp. Bruk av snøscooter på godt snødekke vil i utgangspunktet etterlate lite spor i terrenget. Dersom kjøreskader likevel skulle oppstå, vil prinsippet om kostnader ved miljøforringelse, jf. nml. § 11, kunne komme til anvendelse. Vi ber om at eventuelle kjøreskader rapporteres til Statsforvalteren og rettes opp omgående av tiltakshaver etter instruks fra Statsforvalteren.

Motorisert ferdsel i forbindelse med preparering av skiløypene er vurdert etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i nml. § 48. Kjøreskjema for preparering/kjøring av skilt skal sendes til Statsforvalteren ferdig utfylt innen 01.06. hvert år.

Arrangementet skal gjennomføres på én dag, og motorferdselen skal kun skje på godt snødekke langs eksisterende skiløypetrasé. På bakgrunn av dette vurderer vi at det kan gis tillatelse til arrangementet med hjemmel i verneforskriften jf. § 7 pkt. a og naturmangfoldloven §. 48.

Vedtak

Statsforvalteren gir Ådal IL dispensasjon til å arrangere Vikerfjelløpet i Vikerfjell naturreservat og til nødvendig motorferdsel for midlertidig skilting for gjennomføring av arrangementet. Tillatelsen er gitt med hjemmel i verneforskriften § 7 pkt. a og naturmangfoldloven § 48.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tiltaket skal gjennomføres så skånsomt som mulig og ta hensyn til naturverdiene.
- Skirennet og kjøring med snøscooter skal følge samme trasé som fremgår i tilsendte kart.
- Bruk av snøscooter skal ikke føre til ødeleggelse av allerede oppkjørte spor.
- Maks antall deltakere i skirennet er 300.
- All skilting og eventuell søppel i forbindelse med arrangementet skal fjernes senest dagen etter gjennomføring.
- Tillatelsen til bruk av snøscooter gjelder kun for nødvendig frakt av skilt og eventuell preparering av skiløypene. Det skal kun kjøres på godt snødekke (dybde 25-30 cm), og ikke etter 30. april av hensyn til hekke- og yngletid.

- Kjøreskjema skal fylles ut før tur og retur. Skjemaet skal sendes ferdig utfylt til Statsforvalteren i Oslo og Viken når kjøringen er avsluttet, senest innen 01.06. hvert år. Manglende tilbakemelding kan føre til at kjøretillatelse ikke innvilges senere år.
- Statsforvalteren kan til enhver tid trekke tilbake kjøretillatelsen hvis lov eller forskrift endres, eller vilkår i kjøretillatelsen ikke overholdes.
- Denne tillatelsen skal være tilgjengelig i felt, og kunne forevises oppsyn og politi.

Tillatelsen er gyldig i fem år, fra vintersesongen 2021/2022 til og med vintersesongen 2025/2026 hvis følgende punkter over følges.

Statsforvalteren har bare vurdert søknaden etter verneforskriften. Vi forutsetter at det innhentes tillatelser etter annet lovverk om nødvendig. Statsforvalteren vil eventuelt kunne komme inn igjen i saken i den forbindelse.

Klageadgang
Du kan klage på dette vedtaket til Miljødirektoratet innen tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen skal sendes til Statsforvalteren. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes.

Med hilsen

Karsten Butenschøn
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Tonje Samuelsen
praktikant

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Ringerike kommune Postboks 123 Sentrum 3502 HØNEFOSS